

**UCHWAŁA NR XXVIII/231/22
RADY GMINY HAJNÓWKA**

z dnia 18 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.), w zw. z art. 4¹ ust. 1,2, i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1119 ze zm.), art. 10 ust.1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 2050), art. 3 ust.1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1956 ze zm.) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Źródłem finansowania zadań niniejszego programu są środki finansowe pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5. Traci moc uchwała Nr XXVII /217/2021 Rady Gminy Hajnówka z dnia 14 grudnia 2021r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

Przewodniczący Rady

Jarosław Kot

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 stanowi kontynuację oraz uzupełnienie wcześniej prowadzonych w gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Zaproponowane w programie zadania są merytorycznie spójne z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii. Program obejmuje zadania własne gminy w zakresie realizacji działań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz działania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii, które wynikają z ustaw. Umieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych przepisów prawa w jednym Programie podyktowane jest faktem, że do znacznej części problemów wynikających z nadużywania alkoholu lub innych środków zmieniających świadomość (narkotyki, leki) można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne. Uzupełniono go o zdobyte w trakcie realizacji poprzednich programów doświadczenia oraz wnioski. Wskazują one jednoznacznie na konieczność łączenia oddziaływań w zakresie profilaktyki alkoholowej z działaniami zapobiegającymi innym uzależnieniom od substancji psychotropowych. Stąd konieczność realizacji wielowymiarowych działań w zakresie przemocy i cyberprzemocy oraz kształtujących umiejętności interpersonalne i społeczne (np. komunikacja, poczucie własnej wartości, szacunek do siebie, do drugiego człowieka).

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wprowadziła do programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczące przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym (hazard, zakupoholizm, internet, cyberprzemoc, pracoholizm).

Właściwe wydaje się kreowanie profilaktyki uzależnień poprzez wzmacnianie czynników ochronnych i eliminację czynników ryzyka.

Cele i działania Programu umożliwiają wdrożenie szerokiego spektrum oddziaływań (profilaktycznych, prewencyjnych, leczniczych oraz reintegracyjnych) i zadań podejmowanych wspólnie z różnymi podmiotami na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii w tym również w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Hajnówka.

Program jest częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Hajnówka i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia.

I. Podstawy prawne oraz dokumenty korespondujące z realizacją zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Hajnówka.

Podstawą prawną Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 jest:

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021r. poz.1119 ze zm.), która stanowi kluczowy dokument kompleksowo regulujący zagadnienia związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Porządkuje kwestie dotyczące m.in.: zadań wykonywanych przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, źródła finansowania tych działań, funkcjonowania rynku napojów alkoholowych, postępowania wobec osób nadużywających alkoholu oraz przepisów karnych związanych z obrotem alkoholem oraz jego reklamą.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r., poz. 2050), która stanowi kluczowy dokument kompleksowo regulujący zagadnienia związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkomanii.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021r., poz. 2258 ze zm.) zawiera przepisy, w których wyliczone są zadania samorządu gminnego. Jednym z nich jest opracowanie, aktualizowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych, która obejmuje m. in. program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021r. poz.1249), w której zawarto zadania własne samorządu gminnego, polegające na inspirowaniu i promowaniu nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz opracowaniu i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021r. poz. 1956 ze zm.) wskazująca zadania realizowane również przez jednostki samorządu terytorialnego.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021r. poz. 642) przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r., który obejmuje edukację zdrowotną i profilaktykę uzależnień.

W niniejszym Programie uwzględniono:

- promocję zdrowia, w ramach której przewidziano podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, upowszechnianie informacji dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież, upowszechnianie wiedzy na temat zjawisk przemocy, w szczególności w rodzinach z problemem alkoholowym oraz wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży,
- szkolenie kadr, nacisk położono m. in. na kształcenie personelu medycznego, podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z nadużywania alkoholu, rozwijanie systemu kształcenia specjalistów psychoterapii uzależnień, osób pracujących z dziećmi i młodzieżą,
- zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów, w tym m.in.; ograniczania dostępności alkoholu, ograniczenie przemytu, podjęcie działań legislacyjnych w kierunku ograniczenia reklamy napojów alkoholowych, kontrolę i monitorowanie wydatkowania środków,

- profilaktykę, a w ramach niej: profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca, redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Hajnówka opiera się na konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

Realizatorami Programu są osoby fizyczne i prawne oraz podmioty nieposiadające osobowości prawnej, realizujące zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym zwłaszcza problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym przede wszystkim:

1. Placówki leczenia odwykowego:

- Poradnia Leczenia Uzależnień przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Hajnówce,
- kadra przeszkolona w zakresie terapii uzależnień (specjaliści terapii uzależnień) przy Poradni Leczenia Uzależnień

2. Kadra i infrastruktura przygotowane do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,

- pedagodzy, psychologzy;
- przeszkoleni wychowawcy w zakresie problematyki uzależnień;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Prokuratura Rejonowa;
- Sąd Rejonowy;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Kluby abstynentów.

3. Jednostki organizacyjne gminy Hajnówka:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i kadra przeszkolona w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Gminne Centrum Kultury w Dubinach;
- Szkoła Podstawowa w Dubinach;
- Szkoła Podstawowa w Orzeszkowie.

II. Cele Programu

1. Analiza problemów alkoholowych oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu.
2. Ograniczenie dostępności alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie –

diagnoza występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz usprawnianie systemu jej przeciwdziałania

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej dotyczącej wszystkich mieszkańców gminy Hajnówka.
5. Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. Zadania Programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- prowadzenie pomocy psychologicznej i prawnej;
- współpraca z instytucjami tworzącymi gminny system pomocy osobom doznającym przemocy w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie wszczynania procedury zobowiązującej do podjęcia leczenia odwykowego;
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
- podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym;

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w tym zakresie z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat możliwości uzyskania pomocy;
- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu do podjęcia terapii i kierowanie do leczenia specjalistycznego.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

3.1. Tworzenie możliwości integrowania pedagogów i nauczycieli realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży w szkołach i świetlicach wiejskich na terenie gminy Hajnówka;

- a) organizowanie i finansowanie programów wychowawczo- profilaktycznych, służących promocji zdrowia, przeciwdziałających uzależnieniom i przemocy;
- b) finansowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży ;
- c) organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych;

- d) dofinansowanie zajęć psychokorekcyjnych w placówkach przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka ;
- e) finansowanie wyposażenia placówek w pomoce i sprzęt niezbędny do prowadzenia działań terapeutycznych i profilaktycznych;
- f) współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi mająca na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów;
- g) organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych,

3.2. Inne formy działań w obszarze profilaktyki uzależnień:

- a) organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla młodzieży, udział w ogólnopolskich kampaniach;
- b) prowadzenie, dofinansowanie działań informacyjnych i edukacyjnych;
- c) reintegracja społeczna dla osób bezrobotnych (prowadzenie poradnictwa psychologicznego) oraz zajęcia dla seniorów w Domu Dziennego Pobytu w Nowoberezowie oraz Klubie Integracji Społecznej w Dubiczach Osocznych;
- d) spotkania z przedstawicielami stowarzyszeń, straży pożarnej, ratownictwa medycznego;
- e) warsztaty dla seniorów -kulinarne, z zakresu dietytyki i zdrowego odżywiania oraz plastyczne , rękodzielnicze;
- f) realizacja programu profilaktyki dzieciom i młodzieży w Gminnym Centrum Kultury w Dubinach, świetlicach wiejskich, szkołach;
- g) zakup artykułów papierniczych, przedmiotów odblaskowych, książek, nagród dla uczniów biorących udział w konkursach edukacyjnych, plastycznych oraz sportowych;
- h) realizacja działań prewencyjno- wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych wraz z Komendą Powiatową Policji w Hajnówce;
- i) dofinansowanie zajęć rehabilitacyjnych – wyjazdy organizowane przez stowarzyszenia abstynenckie, treningi umiejętności społecznych i programów pomocy psychologicznej realizowanych w klubach abstynenta;
- j) finansowanie programów psychoterapii uzależnienia dla wybranych grup pacjentów, wyposażenie placówek;
- k) finansowanie dostosowania miejsc pomocy do pracy zdalnej:
- zakup laptopów, telefonów komórkowych, słuchawek, kserokopiarki,
- l) zakup środków ochrony osobistej dla osób, które wykonują prace w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych.

4.1. Współpraca z organizacjami pożytku publicznego i innymi organizacjami i osobami realizującymi programy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz problemów związanych z narkomanią.

- a) wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji i organizacji pozarządowych realizujących swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień;
- b) współpraca i wspieranie ruchów trzeźwościowych;
- c)finansowanie pracy terapeutów związanej z konkretnym programem pomocy psychologicznej.

- d) wspomaganie działalności służb i instytucji może oznaczać nawiązanie współpracy służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
- e) wdrażanie i realizacja efektywnych rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach oraz programy rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- f) wspieranie działań środowisk abstynenckich, instytucji, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

5.1. Opiniowanie przez Komisję wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

5.2. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń; Inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń.

5.3. Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

IV. Źródła finansowania programu

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022- 2025 prowadzona będzie w oparciu o środki własne gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

V. Realizator programu.

Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Ustala się członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, za udział w posiedzeniu, wynagrodzenie w wysokości:

Przewodniczący - 300,00 zł (brutto),

Sekretarz – 250,00 zł (brutto),

Członkowie – 140,00 zł (brutto).

2. Sekretarz komisji sporządza listy wynagrodzeń członkom komisji.

3. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka komisji na liście obecności dołączonej do protokołu posiedzenia.